

Twitter’da Göçmen-Karşıtı Söylemlerin Yükselişi: Zafer Partisi Örneği¹

Taner Deniz² ve İnci Aksu Kargın³

Öz

Günümüzde medya yalnızca bireyleri güncel gelişmelere ilişkin bilgilendirmekle kalmamakta aynı zamanda gündem belirleme ve gündem çerçeveleme yönüyle kamuoyunun hangi konularda, ne yönde bilgi sahibi olacağını da şekillendirmektedir. Medyanın kamuoyu üzerindeki bu kapsamlı etkisi göz önünde bulundurulduğunda ve özellikle son yıllarda hızla artan sosyal medya kullanımı da bununla beraber değerlendirildiğinde, göçmen ve mülteci gruplara ilişkin yapılan haberlerin ve sosyal medya paylaşımlarının önemi daha da anlaşılmaktadır. Bu araştırma 2021 yılında kurulan ve göçmen karşıtı söylemleriyle ön plana çıkan Zafer Partisi’nin ve parti lideri Ümit Özdağ’ın resmi Twitter hesaplarında Suriyeli mültecilere ilişkin atılmış oldukları tweetleri incelemiş ve tweetlerde Suriyeli mültecilere ilişkin en fazla hangi konular üzerine odaklanıldığını ve Suriyeli mültecilere ilişkin temsillerin nasıl yapılandırıldığını eleştirel söylem analizi yöntemiyle analiz etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli mülteci; Türkiye; Zafer Partisi; eleştirel söylem analizi

ABSTRACT IN ENGLISH

The Rise of Anti-Immigrant Discourses on Twitter: The Case of Victory Party

Today, the media not only informs individuals about current developments, but can also shape how the public will be informed about issues and their direction in terms of agenda-setting and agenda-framing. Considering the comprehensive impact of media on public opinion and the rapidly increasing use of social media, especially in recent years, the importance of news reports and social media posts regarding migrant and refugee groups has become even more apparent. This research examines the tweets of the Zafer Party, founded in 2021 and known for its anti-immigrant discourse, as well as party leader Ümit Özdağ, on their official Twitter accounts. The study analyzes the themes related to Syrian refugees that are most prominently featured in tweets and how the representations of Syrian refugees are structured using the critical discourse analysis method.

Keywords: Syrian refugee; Türkiye; Victory Party; Critical Discourse Analysis

Giriş

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan itibaren jeopolitik konumu nedeniyle muhtelif göç ve sığınma hareketleriyle karşı karşıya kalmış ve yoğun olarak göç alan bir ülke olmanın yanı sıra az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere refah seviyesi yüksek Avrupa ülkelerine gitmek isteyen kişiler için de bir geçiş güzergâhı haline gelmiştir (Baykal ve Yılmaz, 2020). Mart 2011’de Suriye’de başlayan iç savaş, başta Türkiye, Lübnan, Ürdün, Mısır ve Irak gibi komşu

¹ Bu makale birinci yazarın Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Taner Deniz, Yüksek lisans öğrencisi, Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kamu Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı, Türkiye. E-mail: taner.kc@gmail.com

³ Dr. Öğr. Üyesi İnci Aksu Kargın, Uşak Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü, Türkiye. E-mail: inci.kargin@usak.edu.tr ORCID: 0000-0002-3164-9764.

ülkelere yönelik bir zorunlu göç hareketliliğini tetiklemiş (UNHCR, 2023) ve Türkiye hem Suriye'ye olan coğrafi ve kültürel yakınlığı hem de Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) iktidarının Suriye vatandaşlarına yönelik izlemiş olduğu 'açık kapı politikası' neticesinde bu kitlesel göçten en fazla etkilenen ülke olmuştur. Türkiye, günümüzde 3.27 milyon Suriyeli mülteciye⁴ ev sahipliği yapmaktadır (UNCHR, 2023).

AK Parti hükümetinin Suriye iç savaşının ilk aylarında Suriye vatandaşlarına yönelik izlemiş olduğu 'açık kapı politikası' Türk vatandaşlar tarafından ilk etapta hoşgörülle karşılanmışsa da zamanla mültecilerin gönüllü geri dönüşünün sağlanamaması ve bunlara ilaveten Suriyelilerin Türk toplumunda yarattığı ekonomik ve toplumsal bir takım olumsuz etkiler Suriyelilere karşı toplumda giderek artan bir memnuniyetsizliğin baş göstermesine sebep olmuştur (Aksu Kargın, 2016; 2018a; 2018b; Erdoğan, 2014; Ferris ve Kirişçi, 2016).

Türkiye'ye Suriye'den gerçekleşen bu kitlesel göç olgusu zamanla meselenin Türkiye siyasetinin de bir parçası haline gelmesine yol açmıştır (Aydemir, 2022; Çiçek, Arslan ve Baykal, 2019; Demirtaş, 2020; İçduygu, 2017; Polat, 2018). Özellikle dezenformasyonun yoğun olarak var olduğu ve dünyada ciddi bir kullanıcı sayısına sahip olan Twitter gibi sosyal medya mecralarındaki paylaşımların kamuoyunun algılarını şekillendirmedeki artan rolü göz önünde bulundurulduğunda, göçmenlere ve mültecilere yönelik Twitter söylemlerinin içeriğinin ve söylemlerin nasıl yapılandırıldığına incelenmesi önem taşımaktadır. Bu bağlamda bu çalışma, Ümit Özdağ başkanlığında 2021 yılında Türkiye'de kurulmuş olan Zafer Partisi'nin Suriyeli mültecileri Twitter hesaplarında en çok hangi temalarla ilişkilendirerek sunduğunu analiz ederek mevcut literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Sosyal medya analizi ile yapılan bu araştırma, Zafer Partisi örneği üzerinden siyasi partilerin ve parti liderlerinin Suriyeli mültecilere yönelik izledikleri politikaları meşrulaştırmak için söylemlerde ne tür araçlara başvurduğunu eleştirel söylem analizi aracılığıyla değerlendirecektir.

Bu doğrultuda bu çalışmada aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Suriyeli mülteciler Zafer Partisi'nin ve parti liderinin resmi Twitter hesaplarında en çok hangi temalar ile ele alınmaktadır?
2. Suriyeli mülteciler Zafer Partisi'nin ve parti liderinin resmi Twitter hesaplarında nasıl temsillerle sunulmaktadır?

Siyasette Göç Olgusu ve Türk Siyasetinde Suriyeli Mülteciler Meselesi

Uluslararası göç olgusu, özellikle son dönemlerde Avrupalı devletlerin üzerinde ehemmiyetle durduğu siyasi meselelerden biri haline dönüşmüş ve kurulan radikal sağ partiler de göçün siyasallaşmasında öncü rol oynamıştır (Krzyżanowski, 2018). Bilhassa gelen göçün yoğunluğundaki artış ve ülke vatandaşlarının bu durumdan duyduğu memnuniyetsizlik Avrupa'da aşırı sağcılığın yükselmesine sebep olmuştur (Knigge, 1998, s. 249). Fransa'daki sağ partilerde halkın güvenlik kaygılarını, ekonomik endişelerini ve göçmenlerle yaşanabilecek olası kültürel çatışmaları söylemlerde ön plana çıkararak göç olgusunu güvenlikleştirmişlerdir (Middleton, 2016). Benzer şekilde Semyonov, Raijman ve Gorodzeisky (2006, s. 426) 1988-2000 yılları arasında 12 Avrupa ülkesinde halkın yabancılara olan yaklaşımını değerlendirmiş

⁴ Her ne kadar Türkiye'deki Suriyelilerin hukuki statüsü 2014 yılında Resmi Gazete'de yayınlanmış olan Geçici Koruma Yönetmeliği'ne (bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/10/20141022-15-1.pdf>) göre 'geçici koruma altındaki kişi' olarak tanımlanmışsa da bu çalışma kapsamında Suriyeliler Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (UNHCR, 2023) ifade ettiği şekilde mülteci olarak adlandırılacaktır.

ve sağ kanat partilere olan desteğin yoğun olduğu bölgelerde göçmen-karşıtı yaklaşımların da yoğun olduğunu belirlemişlerdir.

Bununla birlikte 2000'li yıllardan itibaren Almanya, Hollanda ve Danimarka gibi ülkelerdeki bazı sağ ve sol partiler ekonomik sorunlarla boğuşmakta olan orta sınıfın temsilcisi oldukları iddiasıyla göçmen karşıtı politikaları ön plana çıkarmış ve halkın oyunu kazanmaya çalışmışlardır (Deniz, 2014, s. 179-180). Örneğin, Danimarka Halk Partisi'nin kısıtlayıcı sınır politikası ve çokkültürlülük karşıtı söylemleri partiyi iktidara taşıırken (Otto ve Steinhardt, 2014, s. 67); Almanya Başbakanı Angela Merkel'in Suriyeli mültecilere yönelik izlemiş olduğu cömert göç politikası, bazı Alman vatandaşların oylarını göçmen karşıtı söylemlere sahip Almanya İçin Alternatif Partisi'ne (AfD) kaydırmasına yol açmıştır (Byrd, 2018).

Türkiye'nin günümüzde dünyada en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülke oluyor olması, Suriyeli mülteciler olgusunun Türk siyasetinde de üzerinde durulması gereken bir mesele olmasına yol açmıştır. Özellikle kitlesel göç niteliğine sahip olan bu sığınma hareketinde kitlesel bir geri dönüşün halen gerçekleştirilememiş olması (Tuncel ve Ekici, 2019), 2015'ten itibaren Türkiye üzerinden Avrupa'ya gitmeye çalışan mülteci sayısındaki artış (İçduygu, 2017, s. 28) ve son yıllarda Türkiye'de artmakta olan ekonomik ve güvenlik sorunlarının müsebbibinin Suriyeliler olarak değerlendirilmesi (Akman, 2022, s. 105-106) meselenin siyasallaşmasına zemin hazırlamıştır.

Örneğin, Aydemir (2022), Türkiye'deki ana muhalefet partilerinden biri olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP), Polat (2018, s. 11) ise hem CHP'nin hem de diğer bir muhalefet partisi olan Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP), Suriye'de patlak veren iç savaşın tırmanmasından AK Parti'nin dış politikasını sorumlu tuttuğunu ortaya koymuştur. Tuğsuz ve Yılmaz'ın (2016) ve Çiçek, Arslan ve Baykal'ın (2019) yürütmüş olduğu araştırmalar CHP'nin Suriyeli mültecileri ülke ekonomisine bir yük olarak algıladığını ortaya koyarken, İçduygu'nun (2017, s. 39) araştırması ise partinin aynı zamanda meseleyi bir güvenlik sorunu olarak da değerlendirdiğini ve partinin mültecileri ülkelere geri göndermeyi planladığını ortaya koymuştur. Çiçek vd.'nin (2019) araştırmasıyla paralel biçimde Demirtaş (2020) hem CHP'nin hem de bir diğer muhalefet partisi olan İYİ Parti'nin Suriyeli mülteciler meselesini çözmek için Suriye'deki Esad yönetimiyle müzakerelere başlayacaklarını ve mültecileri ülkelere geri göndermeye yönelik politikaları hayata geçireceklerini ifade etmektedir.

Bir Sosyal Medya Aracı Olarak Twitter ve Suriyeli Mültecilerin Twitter'da Temsili

Günümüzde toplumlar, kitle iletişim araçları sayesinde dünyada olup biten olaylardan haberdar olabilmekte ve medya 'gündem belirleme' özelliği ile kamuoyunun dünyadaki anlık gelişmelerden hangileri üzerine odaklanacağını belirleyebilmektedir (McCombs ve Guo, 2014, s. 252). Medya, gündem belirleme özelliğinin yanı sıra 'çerçeveleme' yoluyla habere konu olacak bir olayın belirli yönlerini ön plana çıkarabilmektedir (Entman, 1993, s. 52). Diğer bir deyişle medya, gündem belirleme yolu ile kamuoyunun hangi konular üzerine odaklanacağına; çerçeveleme ile de ön plana çıkarılan konuların nasıl sunulacağına yön vermektedir (Price ve Tewksbury, 1997, s. 181). Dolayısıyla, siyasetçilerin ve medya ajanslarının bir olguyu nasıl çerçeveledirerek sunduğu, kamuoyunun güncel sorunlara ilişkin algısını da büyük ölçüde şekillendirebilmektedir (Nelson ve Kinder, 1996, s. 1055). Yapılan araştırmalar, medyada mültecilerin ve göçmenlerin temsil biçimlerinin ev sahibi ülke halkının onlara ilişkin görüş ve tutumlarını da etkilediğini ortaya koymaktadır (Kosho, 2016; Maio, Esses ve Bell, 1994).

Örneğin, Schlueter ve Davidov'un (2013, s. 187) İspanya'da yapmış oldukları araştırma, medyada sürekli göçmenlere yönelik olumsuz haber içeriklerine maruz kalan halkın, göçmenleri kendi grubunun çıkarlarına tehdit olarak algıladığı belirlemiştir. Bununla beraber mülteciler ile ilgili olumsuz içeriklere sahip haberlerin sirkülasyonu, ev sahibi toplumda onlara karşı kaygı ve düşmanlığı da körükleme riski taşımaktadır (Brader, Valentino ve Suhay, 2008).

Günümüzde artık ana akım medya kadar sosyal medya araçları da kamuoyunun algı ve tutumlarını şekillendirme de önemli rol oynamaktadır. Örneğin, çağımızın vazgeçilmez iletişim araçları arasında sayabileceğimiz Facebook, Twitter ve Instagram gibi sosyal medya kanalları vasıtasıyla kullanıcılar fikirlerini ve duygularını filtrelemeye gerek duymaksızın paylaşabilmekte, dünyanın farklı yerlerindeki insanlarla etkileşime geçebilmekte ve çeşitli konulardaki tartışmalara aktif olarak katılım sağlayabilmektedir. Ancak diğer taraftan bu sosyal medya mecralarının kullanıcılara anonim kalma seçeneği sunuyor olması ve yüz yüze etkileşimin olmaması, nefret söylemlerinin üretilmesini ve farklı görüşlere sahip kullanıcıların görüşleri nedeniyle linç edilmesini de kolaylaştırabilmektedir (Aldemir, 2020, s. 206; Kalav ve Fırat, 2017).

Bu araştırmanın konusunu oluşturan Twitter, 2023 yılı Ocak ayı itibarıyla dünya genelinde 556 milyon (We are Social ve Meltwater, 2023a), Türkiye'de ise 18,55 milyon aktif kullanıcıya sahiptir (We are Social ve Meltwater, 2023b). Twitter'da üyeliği bulunan kullanıcılar, 280 karaktere kadar tweet atabilmekte, 'takip et', 'retweet' ve 'yorum yap' gibi özellikler sayesinde ideolojik olarak kendilerine yakın hissettikleri siyasi liderleri takip edebilme ve yorum sekmesini kullanarak kendi duygu ve düşüncelerini kitlelerle paylaşabilme imkanına sahiptir. Twitter, siyasi partiler ve siyasetçiler tarafından bir propaganda aracı (Güz, Yeğen ve Aydın, 2019) veyahut mülteci ve göçmen karşıtı söylemlerin üretilip yeniden üretildiği bir platform (Kreis, 2017, s. 512) görevi de görebilmekte ve kullanıcılar siyasi tartışmaların bir parçası haline gelerek politize olabilmektedir (Ceng, 2018). Bu özelliği ile Twitter, Türkiye'de Suriyeli mültecilerle ilgili siyasi kutuplaşmanın yaşandığı mikro bloglardan biridir (Karakuş Yetkin ve Arun, 2020).

Suriyeli mültecilerin Twitter'da nasıl sunulduğuna ilişkin çok çeşitli araştırmalar mevcut olup, bunlardan biri olan Alikılıç, Gökali ve Alikılıç'ın (2021, s. 514) araştırması, bazı Twitter kullanıcılarının Suriyeli mültecileri mağdur ya da müslüman kardeşler olarak algıladığını ancak kullanıcıların %63,6'sının mülteciler hakkında olumsuz görüşe sahip olduğunu ortaya koymuştur. Taşdelen'in (2020, s. 571) #Suriyeliİstemiyoruz etiketi üzerinden Suriyeli mültecilerle ilgili çevrimiçi söylemleri analiz ettiği çalışması, Türk vatandaşların 'cesur', 'çalışkan' ve 'onurlu' gibi olumlu, Suriyelilerin ise 'barbar' ve 'işgalci' gibi olumsuz benzetmelerle özdeşleştirildiğini ifade etmiştir. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Temmuz 2016'da Suriyeli mültecilere Türk vatandaşlığı verilebileceğini açıklaması, #ÜlkemdeSuriyeliİstemiyorum etiketinin Twitter'da en çok tartışılan konu haline gelmesine sebep olmuş ve söylemlerin çok büyük bir bölümünün Suriyelilerin ülkelerine ivedi şekilde geri gönderilmesine yoğunlaştığı belirlenmiştir (Özerim ve Tolay, 2021, s. 7-8). Bu araştırma, Ümit Özdağ liderliğinde 2021 yılında kurulan, sağ/aşırı sağ, popülist ve Türk milliyetçisi olarak nitelendirilebilecek Zafer Partisi'nin resmi Twitter hesaplarında Suriyeli mültecileri hangi temalarla ilişkilendirerek ele aldığını ve nasıl sunduğunu değerlendirmektedir.

Yöntem

Bu çalışmada Zafer Partisi'nin ve Parti lideri Ümit Özdağ'ın resmi Twitter hesaplarından paylaşılmış olduğu tweetler nitel araştırma yöntemlerinden eleştirel söylem analizi ile analiz edilmiştir. Eleştirel söylem analizi, egemen grupların söylemler vasıtasıyla güç istismarını nasıl uyguladığına, yeniden ürettiğine ve meşrulaştırdığına odaklanmaktadır (van Dijk, 1995, s. 86). *Eleştirel söylem analizinin* bu çalışma için tercih edilmesindeki en temel sebeplerinden biri, medyada yer alan birçok haberin ve haberlerin içeriğindeki söylemlerin arka planında farklı mesajlar taşıyor olmasıdır. Söylem çalışmalarında araştırmacıların cevap aradıkları sorular arasında söylemin arka planında hangi ideolojilerin ve davranış kalıplarının yer aldığı ve söylemin toplumsal ve siyasi açıdan ne gibi amaçlara hizmet etmek amaçlı kurgulandığı gelmektedir (van Dijk, 2018, s. 243). van Dijk'e göre söylem, yalnızca ideolojilerin oluşturulmasında veyahut değiştirilmesinde önemli rol oynamamakta, aynı zamanda belirli hâkim gruplar tarafından dış gruplara ilişkin önyargıların ve stereotiplerin üretilmesine ve yeniden üretilmesine aracılık etmektedir (1990). Örneğin, kitle iletişim araçlarının iktidarın kontrolünde olduğu koşullarda, iktidar yalnızca bilginin ne kadarının kamuoyu ile paylaşacağına karar vermemekte aynı zamanda kitlelere üstü kapalı bir biçimde kendi ideolojisini de dayatabilmektedir (Günay, 2022). Wodak ve Matouschek'e göre (1993, s. 233-234) önyargılar söylemler üzerinden inşa edildiğinden, eleştirel söylem analizinin temel amacı da söylemin içerisinde yer alan toplumsal önyargıları açığa çıkarmaktır. Örneğin göçmenler söylemlerde sıklıkla ev sahibi toplumun sosyoekonomik çıkarlarına zarar veren, farklı kültürleri ve düşünüş biçimleri ile kültürel dokuya tehdit arz eden ve yüksek suç eğilimleri olduğu iddiasıyla kamu güvenliğine risk oluşturan kişiler olarak yapılandırılmaktadır (Wodak ve Matouschek, 1993, s. 234).

van Dijk, ideolojilerin söylemler vasıtasıyla belirli kalıplara, yönlendirmelere sıkıştırıldığını ve böylece söylemin hakim grupların ideolojik tutumlarının bir aparatı haline getirildiğini belirtmektedir. Bu aparat, hakim grubun birbirine bağlı kalmasını, kendinden olmayanlara karşı direnç oluşturmasını hatta dışlamasını kolaylaştırmaktadır (van Dijk, 2003, s. 42). Dolayısıyla söylemin eleştirel bir bakış açısıyla analizi, görünenin arkasında verilmek istenilen mesajları ve kamuoyu üzerinde yaratılmak istenilen algıyı anlamak açısından önemlidir. Haberler, parti propagandaları, meclis tartışmaları, reklamlar ve Twitter ve Facebook üzerinden paylaşılan mesajlar eleştirel söylem analizinin örneklemine oluşturabilecek alanlardır (van Dijk, 2018, s. 229). van Dijk eleştirel söylem analizinde ideolojik çözümlenmeleri birtakım kategorilere ayırmıştır. Bunlar arasında, (a) yük teması, göçün söylemlerde ekonomik, sosyal ve kültürel bir yük olduğunun ön plana çıkarılması, (b) sınıflandırma, mültecilerin kategorize edilerek gerçek ve sahte mülteci ayırımına gidilmesi, (c) karşılaştırma, hakim grup ile mültecilerin yaşam şartlarının ya da günlük yaşantılarının karşılaştırılması, (ç) karşı gerçeklik, mültecilerin varlıklarının gelecekte sorun olabileceğine ilişkin söylemde uyarılara yer verilmesi, (d) yadsıma, söylemde mültecilerin olumlu ya da olumsuz etkilerinden bahsederken, arka planda olumsuz görüşün canlı tutulması, (e) mesafe koyma, söylemde 'bizler' (yerel halk) ve 'onlar' (mülteciler) ayırımının güçlendirilmesi, (f), dramatikleştirme, asıl mağdurun mülteciler değil hakim grup olduğu anlayışı, (g) örtmece, söylemler ile anlatılmak istenileni yumuşatarak karşı tarafı ikna etme, (h) kanıtsallık, söylemlerin iddiasını kuvvetlendirmek için çeşitli kurumların söylemlerini veyahut verilerini kanıt gösterme, (i) örneklerle açıklama, söylem sahibinin iddia ve görüşlerinin örneklerle desteklenerek algının pekiştirilmesi, (i) genelleştirme, söylemlerin çoğunluk için geçerli olduğunu ederek algıyı pekiştirme, (j) abartma, egemen grubun

mültecilerin kötü eylemlerini abartarak bu alana dikkat çekmeye çalışması, (k) yasadışılık, mültecilerin çoğunun ülkede yasadışı olarak bulunduğu ve bunun tehlike arz ettiğinin vurgulanması, (l) metafor kullanımı, mültecilerin olumsuz birtakım benzetmelerle söylemlerde sunulması, (m) Ulusal övünç, söylem yoluyla kendi etnik kimliğini övme, (n) sayı oyunu, söylemlerde sayılar ve istatistiksel veriler paylaşarak söylemdeki iddiayı güçlendirme, (o) olumsal kendini savunma, söylemlerde kendi partisinin ya da ideolojik grubunun olumlu özelliklerini savunma, (ö) popülizm, yük temasına vurgu yaparak göç konusunda kitlelerin siyasi tutumunu kendine lehine çevirmeye çalışmadır (s. 15-100).

Veri Toplama ve Veri Analizi

Araştırmada, hem Zafer Partisi’nin resmi Twitter hesabında hem de Ümit Özdağ’ın resmi Twitter hesabında “mülteci”, “sığınmacı”, “göçmen”, Suriyeli” ve “yabancı uyruklu” anahtar kelimeleri ile arama yapılmıştır. Twitter arama kutucuğunda yapılan arama neticesinde yalnızca Suriyeli mülteciler ile ilgili olan tweetler değerlendirmeye alınmış ve yapılan değerlendirme sonucunda Zafer Partisi’nin ve parti liderinin Suriyeli mülteciler ile ilişkili toplam 274 tweet paylaşmış olduğu belirlenmiştir. Eleştirel söylem analizi üzerinden yapılan incelemede partinin Suriyeli mültecilere ilişkin söylemlerinde en çok hangi temalar üzerine odaklandığı ve bu temalardaki söylemlerini nasıl yapılandığı değerlendirilmiştir.

Bulgular

Zafer Partisi’nin ve Parti Lideri Ümit Özdağ’ın Suriyeli Mültecilere İlişkin Twitter Paylaşımlarının Analizi

Tablo 1. Temalarına Göre Suriyeli Mültecilere İlişkin Twitter Paylaşımlarının Dağılımı

Temalar	Tweet Yüzdesi (%)	Tweet Sayısı*
Suriyeli Mültecilerin Geri Gönderilmesine Vurgu	%31,02	85
Suriyeli Mültecilerin Türkiye Ekonomisini Olumsuz Etkilemesi	%19,7%	54
Adalet ve Kalkınma Partisi’nin Göç Politikasına Eleştiri	%19,34	53
Suriyeli Mültecilerin Suça Karıştığı Yaklaşımı	%14,59	40
Suriyeli Mültecilerin Demografik Yapıyı Bozdukları Yaklaşımı	%8,75	24
Suriyeli Mültecilere Türkiye’de Ayrıcalık Tanındığı Yaklaşımı/Türk Vatandaşların İkinci Plana İtildiği Yaklaşımı	%7,29	20
Suriyeli Mültecilerin Millî Güvenliği Olumsuz Etkilediği Yaklaşımı	%6,93	19
Suriyeli Mültecilere Türk Vatandaşlığı Verilmesine Eleştiri	%5,4	15
Ana Muhalefet Partilerine Eleştiri	%4,37	12
Suriyeli Mültecilere Oy Kullandırıldığı İddiası	%3,28	9
Suriyeli Mültecilere Yapılan Yardımlar	%3,28	9
Sınır Güvenliği Sorunu	%2,91	8
Beşar Esad ile İşbirliği	%2,55	7
Suriyeli Mültecilerin Türkiye’de İşsizlik Sorununa Yol Açtığı Yaklaşımı	%2,55	7
Sınır Ötesi Operasyonlarda Şehit Verilmesi	%1,09	3
Mülteci Haklarına Eleştiri	%0,72	2
Avrupa Birliği’ne Eleştiri	%0,72	2
Adalet ve Kalkınma Partisi’nin Dış Politikasına Eleştiri	%0,36	1
Suriyeli Mültecilerin Sınır Dışı Edilmesi	%0,36	1
Suriyeli Mültecilerin Sosyal Uyum Sorunu	%0,36	1
Suriyeli Mültecilerin Haksız Rekabet Yaratması	%0,36	1
Suriyeli Mültecilerin Sigortasız İstihdamı	%0,36	1
TOPLAM	%100	274

* Bazı tweetler birden fazla tema ile ilişkili bulunmuştur.

2021 yılında içerisinde bulunduğu İYİ Parti ile yaşadığı sorunlar nedeniyle Ümit Özdağ partisinden istifa etmiş ve daha sonra aynı yıl Zafer Partisi'ni kurmuştur. Parti söylemlerinin büyük bir bölümünü göçmen-karşıtlığı üzerine inşa etmiş ve Suriyeli mültecilerin Türkiye'den gönderilmesi gerektiğini savunmuştur (Elçi, 2022). Zafer Partisi 2021 yılında kurulmuş yeni bir parti olmasına rağmen Türkiye'de ana muhalefette yer alan diğer siyasi partiler ile kıyaslandığında Suriyeli mülteciler meselesini en fazla siyasetin gündemine taşıyan partilerin başında gelmektedir. Zafer Partisi'nin kurulduğu yıldan itibaren ki Twitter paylaşımları değerlendirildiğinde Suriyeli mültecilere ilişkin toplamda 274 tweetin paylaşılmış olduğu belirlenmiştir. Bu tweetlerin içeriği değerlendirildiğinde %31.02'sinin (n: 85) Suriyeli mültecilerin geri gönderilmesine vurgu, %19.7'sinin (n: 54) Suriyeli mültecilerin Türkiye ekonomisini olumsuz etkilemesi, %19.34'ünün (n: 53) Adalet ve Kalkınma Partisi'nin göç politikasına eleştiri, %14.59'unun (n: 40) Suriyeli mültecilerin suça karıştığı yaklaşımı, %8.75'inin (n: 24) Suriyeli mültecilerin demografik yapıyı bozdukları düşüncesi, %7.29'unun (n: 20) Suriyeli mültecilere ayrıcalık tanındığını/Türk vatandaşların ikinci plana itildiğinin düşünülmesi, %6.93'ünün (n: 19) Suriyeli mültecilerin milli güvenliğe olumsuz etkileri, %5.47'sinin (n: 15) Suriyeli mültecilere vatandaşlık verilmesi, %4.37'sinin (n:12) ana muhalefet partilerine eleştiri, %3.28'inin (n: 9) Suriyeli mültecilere yapılan yardımlar, %2.91'inin (n: 8) sınır güvenliği sorunu, %2.55'inin (n:7) Beşar Esad ile işbirliği, %2.55'inin (n: 7) Suriyeli mültecilerin işsizlik sorununa yol açması, %1.09'unun (n: 3) sınır ötesi operasyonlarda şehit verilmesi, %0.72'sinin (n: 2) mülteci haklarına eleştiri, %0.72'sinin (n: 2) Avrupa Birliği'ne eleştiri, %0.36'sının (n: 1) Adalet ve Kalkınma Partisi'nin dış politikasına eleştiri, %0.36'sının (n: 1) Suriyeli mültecilerin sınır dışı edilmesi, %0.36'sının (n: 1) Suriyeli mültecilerin sosyal uyum sorunu, %0.36'sının (n: 1) Suriyeli mültecilerin haksız rekabet yaratması ve %0.36'sının (n: 1) Suriyeli mültecilerin sigortasız istihdamı ile ilgili olduğu belirlenmiştir.

Zafer Partisi'nin ve parti lideri Ümit Özdağ'ın Suriyeli mültecilere ilişkin attığı tweetler değerlendirildiğinde partinin gündeminde en fazla yer verdiği meselenin Suriyeli mültecilerin geri gönderilmesi olduğu belirlenmiştir. Bunun başlıca gerekçesi olarak Suriyeli mültecilerin Türkiye ekonomisini olumsuz etkiledikleri ve ekonomik bir yük oldukları gösterilmektedir. Partinin Suriyeli mültecilerin ekonomiye olan etkilerine ilişkin atılmış olduğu tweetler şu şekildedir:

'Elektrik faturalarınız arttı. Kızgınsınız. "Neden bu kadar yükseldi?" diyorsunuz. Var tabii bir nedeni. Suriye'de 5.1 milyon Suriyelinin yaşadığı bölgenin de elektrik parasını ödüyorsunuz. Zafer Partisi olarak Suriyelilerden, sığınmacılardan bahsederken, ekonomiden bahsediyoruz!' (01.02.2022)

'Zafer Partisi tarihin en büyük geri dönüş projesi ile 8 milyonu aşan sığınmacı ve kaçağı ülkelerine yollayacak. Yeni milyonların gelmesini engelleyecek. Türk Milleti ülkesinde mülteci olmayacak. 100 milyar doları Türk halkı için harcayacağız.' (05.05.2022)

'13 milyon mülteci için harcadığımız 144.8milyar \$ ve 170 ülkeye 72Milyar \$ insani yardım yapılmamış olsaydı; kamu kuruluşları özelleştirilmeyecek, döviz garantili KÖİ anlaşmaları olmayacak, borç/faizi artmayacak, işsizlik olmayacak ve enflasyonun bu kadar yükselmeyecekti.' (30.11.2022)

Zafer Partisi'nin paylaşmış olduğu tweetler değerlendirildiğinde partinin söylemlerinde ekonomik yük temasını sıklıkla ön plana çıkardığı ve yapılan harcamaların miktarına ve büyüklüğüne vurgu yaparak mültecilerin Türkiye ekonomisi için bir yük olduğu algısını kullanıcıların gözünde güçlendirmeye çalıştığı belirlenmiştir. Bununla birlikte parti Twitter söylemlerinde abartı yoluna başvurmakta ve resmi rakamlara göre Türkiye'de 2023 yılı itibarıyla 3.27 milyon Suriyeli mülteci yaşamasına rağmen (UNHCR, 2023), mülteci sayısını 8 ila 13 milyon gibi farklı sayılara çekmektedir. Parti burada söylemde sayı oyununa başvurarak mültecilerin Türk toplumu açısından demografik bir tehdit olabileceklerini ima etmektedir. Örneğin, birinci tweet incelendiğinde mülteciler 'kaçak' olarak nitelendirilerek yasadışı ile ilişkilendirilmektedir. Ancak diğer yandan bu isimlendirme veri eksikliğine işaret etmekte ve her ne kadar mülteciler sığındıkları ülkeye giriş için gerekli yasal dokümanlara sahip değillerse de mülteciler üzerinden gelir elde eden uluslararası şebekelere söylemde yer verilmemektedir (Kolukırık, 2009, s. 10). İkinci tweette Türk vatandaşlar için mülteci benzetmesi yapılarak söylemde dramatikleştirme yoluna başvurulmakta ve asıl mağdurun Suriyeli mülteciler değil Türk vatandaşlar olduğu vurgulanmaktadır. Yine ikinci tweet incelendiğinde söylemde popülizm yoluna başvurulduğu görülmektedir. Bir taraftan Suriyeli mültecilerin ekonomik bir yük oldukları söylemde vurgulanırken diğer yandan onlar gittiği takdirde 100 milyar doların Türk halkı için harcanacağı belirtilerek Zafer Partisi, halkın haklarını koruyan halkçı bir parti profili çizmeye çalışmaktadır.

Zafer Partisi'nin Suriyeli mültecilere ilişkin paylaşmış olduğu diğer tweetler incelendiğinde Suriyeli mültecilerin suça karıştığı yaklaşımı üzerinde en fazla durulan temaların başında gelmektedir. Parti Twitter söylemlerinde Suriyeli mültecileri Türkiye'de asayışı bozan ve ileride kalıcı olmaları halinde kamu güvenliğine ve milli güvenliğe tehdit arz edebilecek bir kitle olarak nitelendirmektedir. Zafer Partisi'nin bu konuya ilişkin paylaşmış olduğu bazı tweetler şu şekildedir:

'Gün geçmiyor ki Suriyeliler yüzünden **bir asayiş sorunu** yaşanmasın. Dün, **Suriyeli tarafından gasbedilen** Suriyeli çocuğun öldürülmesinden sonra bugün, bir gencimiz konserde **Suriyeli tarafından bıçaklanarak öldürüldü**. **Büyük toplumsal sorunlar yaşanmadan istilacılar** gönderilmeli!' (30.10.2021)

'Bugün Suriyelilerin en fazla göç ettiği illerimizden biri olan Gaziantep Şahinbey'de yaşlı bir yurttaşımız para vermediği için **Suriyeli tarafından darp edildi**. Bugün yaşlı amcamıza **atılan tokatlar, gelecekte milletimize atılacak yumruk** olmasın diye mücadele etmeye devam edeceğiz!' (05.11.2021)

'Türkiye'ye planlı bir şekilde getirilen **sığınmacı** görünümlü **sapık ve katillerin** de aralarında bulunduğu milyonlarca kişi, bir çok Türk gencini **hayattan kopardı**. Ayşegül Aydın da onlardan biriydi. Öldürülmeseydi bugün o da sınava girecek, üniversite hayallerine kavuşacaktı.'(18.06.2022)

Partinin paylaşmış olduğu birinci tweet incelendiğinde "gün geçmiyor ki Suriyeliler yüzünden bir asayiş sorunu yaşanmasın" ifadesiyle söylemde genelleştirme yoluna gidilmekte ve bir Suriyeli tarafından işlenmiş olan suçun tüm Suriyeli mültecilere mal edildiği görülmektedir. Yine hem birinci tweette hem de ikinci tweette karşı gerçeklik yoluna başvurulduğu görülmektedir. Buna göre, şu an için kamu düzenini bozan Suriyelilerin kalıcı oldukları takdirde milli güvenlik için de tehdit arz edebilecekleri algısı güçlendirilmeye çalışılmaktadır. Örneğin ikinci tweette Suriyeli mültecilerin bugün atmış oldukları tokatın yarın yumruğa

dönüştürülmesinin iddia edilmesi, mültecilerin Türk toplumu üzerindeki olumsuz etki ve gücünün zamanla giderek artacağı yönünde ileriye dönük bir çıkarım içermektedir. Parti ayrıca tweetlerinde Suriyeli mültecileri 'gaspçı', 'katil', 'istilacı' ve 'sapık' gibi olumsuz adlandırmalarla nitelendirmekte ve bunu söylemde örnekler sunarak güçlendirmeye çalışmaktadır.

Zafer Partisi'nin söylemlerinde Suriyeli mültecilere ilişkin değindiği başlıca temalardan bir diğeri de Suriyelilerin Türkiye'de demografik yapıyı bozdukları yaklaşımıdır. Parti hem gelen Suriyeli sayısının fazlalığına hem de mültecilerin yüksek doğum oranlarına vurgu yaparak artan nüfuslarının Türkiye'nin geleceği açısından nasıl bir sorun doğuracağını tweetlerinde şu şekilde açıklamaktadır:

'Bir mahalle düşünün, mahalledeki 11 bakkalın **3'ü Türk, 8'i Suriyeli!** Bu mahalleye **Türkler sığınmacı olarak** gitmiş olmalı değil mi? Yoksa bu mahalle Suriyeliler tarafından **işgal mi edildi?** Bu mahalle sizin değil **ama gitmezlerse 10 yıl içinde** sizin mahalleniz de böyle olacak!' (29.07.2022)

'Sevgili Kilisliler, AKP'nin ülkemize doldurduğu **13 milyon sığınmacı ve kaçak yüzünden**, Kilis'teki **Türkler azınlığa düştü. Kendi şehrinizde mülteci gibi yaşamak** zorunda bırakıldınız. 2023 seçimlerinde, Kilis yeniden Türk şehri olsun istiyorsanız, ZaferPartisi'ne destek verin!' (30.10.2022)

Partinin konuya ilişkin atmış olduğu birinci tweet değerlendirildiğinde söylemde Suriyeli mültecilerin ve Türk vatandaşların sayılar karşılaştırılmalı olarak kullanılarak Suriyelilerin sayısının bazı bölgelerde yerel halkı geçtiği vurgulanmakta ve bu durumun ülke için demografik tehdit yarattığı vurgulanmaktadır. Ayrıca söylemde Suriyeli mülteciler yaşadıkları savaş dolayısıyla herhangi bir mağduriyeti olmayan aksine Türkiye'yi işgal eden ve kaçak öteki olarak nitelendirilirken, Türk halkı dramatikleştirme yoluyla bu savaşın asıl mağduru olan kesim olarak sunulmuştur. Partinin diğer tweeti değerlendirildiğinde Suriyeli mültecilerin söylemlerde yine sorunsallaştırıldığı görülmektedir. Suriyeli mültecilerin sayısı 13 milyon olarak gösterilerek parti söylemde sayı oyununa başvurmakta böylece halkın mültecilerden duyduğu endişeleri ve korkuları artırmayı amaçlamaktadır. Yine söylemde dramatikleştirme yoluyla Suriye'deki iç savaşın asıl mağdurunun Suriyeli mülteciler değil Türk halkı olduğu vurgulanmaktadır.

Zafer Partisi'nin ve parti liderinin Suriyeli mültecilere ilişkin Twitter söylemlerinde üzerinde durduğu bir diğer tema Suriyeli mültecilerin Türk halkıyla kıyaslandığında daha ayrıcalıklı bir konuma sahip oluyor olması ve mültecilerin milli güvenliğe tehdit oluşturduğu yaklaşımıdır. Partinin bu konuya ilişkin paylaşmış olduğu tweetler şu şekildedir:

'Gaziantep, **Türkiye'nin Filistin olmasını** istemiyor! Gaziantep'li, Türkiye'de **kendilerini mülteci gibi** hissetmek istemiyor! Bu şehir **bir kez daha "Gazi" unvanı alacağı** bir **iç savaş tehlikesini** yaşamak istemiyor! Bu yüzden Gaziantep'inZaferi Türkiye'ninZaferi olacak!' (12.02.2022)

'İşte bunu kastediyoruz! **Türk Milleti aç.** Yoksul vatandaşlar camilere girip yardım istiyor. Diyanet İşleri Vakfı ise Suriye'ye yardım ediyor. **Geçen hafta 500 ton kömür yollamışlardı**, bugün kamyonlar dolusu un yola çıkıyor! **Türk Milleti aç kalsın, Suriyeliler'e bir şey olmasın!**' (02.05.2022)

'İç savaş travması yaşamış milyonlarca **sığınmacı** ve **kaçakla** birlikte, binlerce **terörist de** Türkiye'ye sokuldu. Düğmeye basmak ve **Türkiye'de bir iç savaş**

çıkarmak için bir gün bekleniyor! Zafer Partisi olarak Türkiye'de iç savaş çıkarılmasına izin vermeyeceğiz.' (03.11.2022)

Partinin konuya ilişkin atmış olduğu tweetler değerlendirildiğinde ilk tweette karşı gerçeklik yoluyla Suriyeli mültecilerin Türkiye'de kalıcı olmalarının ileride sonuçlarının ağır olacağı ve iki toplum arasında bir iç çatışmaya evrilebileceği yönünde bir yaklaşım sergilenmektedir. Ayrıca söylemde Gaziantep'in tarihsel süreçte göstermiş olduğu milli mücadele ön plana çıkarılmış ve söylemde ulusal övünç yoluna başvurulmuş Türklük kimliği cesur, savaşçı bir kimliği ile bütünleştirilmiştir. Böylece van Dijk'in belirtmiş olduğu kendini olumlu temsil etme yoluna gidilmiş, Suriyeli mülteciler ise bu özelliklerden yoksun öteki olarak nitelendirilmiştir. İkinci tweette ise söylemde karşılaştırma yoluna başvurulmuş ve Suriyeli mülteciler ile Türk vatandaşların yaşam koşulları karşılaştırılarak Suriyelilerin mağdur olmadığı aksine Türk vatandaşların mağduriyet yaşadıkları vurgulanmaya çalışılmıştır. Son tweette ise söylemde sınıflandırma yoluyla Suriyelilerin hepsinin mülteci olmadığı ve aralarında teröristlerin de olabileceği ihtimali vurgulanarak Suriyelilerin ülkenin milli güvenliği açısından bir risk unsuru olduğunun altı çizilmektedir.

Zafer Partisi'nin Twitter söylemlerinde eleştirdiği hususlardan bir diğeri de Suriyeli mültecilere AK Parti iktidarı tarafından Türkiye'de vatandaşlık veriliyor olması ve bunun siyasi beklentiler doğrultusunda gerçekleştirildiğidir. Partinin bu konuya ilişkin düşünceleri tweetlere şu şekilde yansımıştır:

'Türkiye önümüzdeki 8 ay sonunda muhtemel bir erken seçime gidecek. Peki Türkiye'de sonradan **vatandaşlık verilen** ve kendilerine sadece **ampule mühür basması öğretilen** kaç **yabancı** oy kullanacak? Kılıçdaroğlu'na göre çok değil, bize göre çok fazla. **1 oy seçimin kaderini değiştirecek!**' (15.08.2022)

'**İthal seçmen** ile Türk Milleti'nin elinden **seçme-seçilme hakkının alınmasına** Zafer Partisi direnecek. Kaderimizi **ülkesini terk eden Suriyeli**, Afgan belirlemeyecek. Erdoğan'ın ithal seçmen oyuyla iktidarda kalmasına izin vermeyeceğiz. Bütün seçmenlere çağrımız: **İthal seçmene diren.**' (22.10.2022).

Partinin atmış olduğu her iki tweet incelendiğinde söylemde yargılama tekniğiyle Suriyeli mültecilere yönelik genel çıkarımlar yapıldığı görülmektedir. Türkiye'de vatandaşlık hakkı tanınan Suriyeli mülteci sayısı oldukça az olmakla birlikte tüm Suriyeli mültecilere vatandaşlık veriliyormuş gibi bir algı yaratılmaya çalışılmıştır. Yine mülteciler söylemde Türk halkının seçme ve seçilme hakkını elinden alacak siyasal bir tehdit olarak sunulmuştur.

Zafer Partisi'nin Suriyeli mültecilerle ilgili Twitter söylemlerinde üzerinde durduğu diğer temalar arasında Suriyeli mültecilerin ülkelerindeki savaşı sonlandırmak için herhangi bir mücadele belirtisi göstermediği ve onlar adına Türk askerlerinin orada savaşarak yaşamını kaybettiği vurgulanmaktadır. Parti tweetlerinde bu iki hususu şu şekilde yansıtmıştır:

'Bu Suriyeli genç **Avcılar sahilinde Suriye milliyetçiliği** yaparken **Mehmetçik Suriye**'de savaşıyor. Hepsini geri yollayacağız. **Git** bayrağını **Suriye**'de dalgalandır. Zafer Turizm **tek yönlü Şam seferlerine** Haziran 2023'de başlıyor.' (10.09.2022)

'İşte gerçek bu. **Suriyeli gençler askerlik yapmak istemediği için** Türk askerleri **Suriye**'de **şehit oluyor**. Bize ırkçı diyenler Türk Milleti'ne karşı düşmanlık yapan

gerçek azınlık ırkçlarıdır. Zafer Partisi **Suriyeli gençler Türkiye’de nargile için** diye şehit olmasına izin vermeyecek.’ (03.12.2022)

Partinin konuya ilişkin atmış olduğu ikinci ve üçüncü tweetler değerlendirildiğinde Suriyelilerin milliyetçilerini kendi ülkelerinde değil Türkiye’de sahillerde yaptıkları ifadesiyle ironi yapılmış ve Türk askeri onlar adına Suriye’de savaşan ve şehit olmayı göze alan güçlü biz kimliği ile olumlu bir biçimde sunulurken, Suriyeliler rahat, keyfine düşkün olumsuz öteki kimliği ile nitelendirilmiştir. Parti yine söylemlerinde temel amaçları olan Suriyelileri geri göndereceklerinin altını çizmiş ve kendilerine yönelik ırkçı eleştirileri kabul etmediklerini çünkü buradaki temel gayelerinin Türk milletinin istikbalini korumak olduğunu belirtmişlerdir. Bununla beraber parti, Türkiye’deki işsizlik sorununda da Suriyeli mültecilerin rol oynadığını ifade etmiş ve partinin bu sorun karşısındaki Suriyelilere olan yaklaşımı tweetlere şu şekilde yansımıştır:

‘Genel İdare Kurulu Üyemiz Gamze Yıldırım; "Türkiye’de işsizlik artıyor, gençler iş bulamadığı için intiharı çözüm olarak görüyor. Peki AKP ne yapıyor; Türk Milleti'nin parasını **sığınmacı ve kaçaklara harcıyor**. Zafer Partisi, tüm **sığınmacı** ve kaçakları gönderecek gerekirse zorla!" (22.10.2022)

‘**Türk gençlerini işsizliğe itip, sığınmacı ve kaçaklara istihdam yaratmaya çalışmak. Türk insanı ev tutamazken, sığınmacı ve kaçaklara evler yapmak.** Türk Milleti’ni açlığa mahkum edip, devlet kaynaklarını sığınmacılara harcamak. Size terbiye sınırları içinde tepki vermek zor!..’ (27.10.2022)

Partinin Twitter paylaşımlarından elde edilen her iki tweette de Suriyeli mülteciler Türkiye’deki hem ekonomik sorunların hem de işsizlik sorununun temel nedenlerinden biri olarak gösterilmektedir. Zafer Partisi söylemlerinde, hükümetin ekonomik kaynakları Suriyeli mülteciler için kullandığının altını çizerek mültecilerin ülke ekonomisine yük getirdiğini vurgulamaktadır. Yine ikinci tweette söylemde karşılaştırma ve dramatikleştirme yoluyla Suriyeli mülteciler devletin sağladığı ekonomik imkanlardan haksız yere faydalanan, Türk halkı ise bu durumun mağduriyetini yaşayan kesim olarak tasvir edilmiştir. Yine her iki tweette de Suriyeliler kaçak olarak sunulurken yasadışılaştırılmıştır.

Yapılan Twitter incelemesinde Zafer Partisi’nin ve parti liderinin söylemlerinde Suriyeli mültecilere yönelik objektif bir yaklaşıma sahip olmadığı, mültecilerin Türkiye’ye gelmesine sebep olan zorunlu ve ağır koşulların söylemlerde tamamen göz ardı edildiği ve yaşadıkları sorunlara neredeyse hiç yer verilmediği, aksine mağdur olan kesimin Türk halkı olduğunun belirtildiği gözlemlenmiştir. Ayrıca parti Suriyeli mültecilere yönelik söylemlerinde sert ifadeler kullanması nedeniyle ırkçılık ile suçlanabileceğini ancak partinin mültecilere olan yaklaşımının ırkçı ifadeler içermediğini şu şekilde savunmaktadır:

‘Genel Başkan Yardımcımız SeyitYucel06; "Biz **ortaçağ kafalı yabancı düşmanı** değiliz. Biz, ebed müddet Türk Devleti ilke ve ülküsüne bağlı Türk milliyetçileri olarak, Türkiye'nin **milli üniter yapısından** asla taviz vermeyecek **yeminli neferleriz**...Peki ya siz kimsiniz?’ (25.03.2022)

‘Ulusalçı “...” içinde tabii ki. Yoksa hiç bir gerçek ulusalcı/ milliyetçi Türkiye’nin **örtülü işgaline** karşı çıkanlara **ırkçı ve/veya orta çağ kafalı yabancı düşmanı** demez. Al birini vur ötekine.’ (01.04.2022)

Zafer Partisi her iki tweetinde de yargılama yoluna giderek Suriyeli mültecilerin kitlesel göçünün Türkiye'nin üniter yapısını bozacağını iddia etmiş ve tehdidin boyutunu örtülü işgal metaforu ile açıklanmıştır. Yine Zafer Partisi, partinin Suriyeli mültecilere ilişkin benimsediği politikayı destekleyenlerin ırkçı olarak nitelendirilemeyeceğini, aksine bu kişilerin Türkiye'nin istikbalini koruyan gerçek milliyetçiler olarak nitelendirilmeleri gerektiğinin altını çizerek, söylemde olumsal kendini savunma yoluna başvurmuştur.

Tartışma ve Sonuç

Göç olgusu tarihin ilk dönemlerinden itibaren insanlığın gerçekliğinin bir parçası olmuş ve kimi bireyler daha iyi hayat standartlarına kavuşabilmek ve yaşamlarını refah düzeyi yüksek ülkelerde idame ettirebilmek gayesiyle, kimileri ise savaşlar, iç çatışmalar, doğal afetler, siyasi istikrarsızlıklar ve insan hakları ihlalleri gibi mücbir sebeplerle uluslararası göçün bir öznesi haline gelmiştir. Özellikle gelişen iletişim ve ulaşım ağları, bireylerin göç etme motivasyonlarını da harekete geçirmekte olup, günümüzde çok daha fazla birey uluslararası göçün bir parçası haline gelmekte ve göç meselesi hem iç siyasette hem de dış siyasette üzerinde önemle durulan bir olgu olmayı sürdürmektedir.

Çağımızda hem ana akım medyanın hem de sosyal medyanın araçlarının toplumların algı ve düşüncelerine yön vermedeki kritik etkisi göz önünde bulundurulduğunda, her gün milyonlarca kullanıcıya ulaşma potansiyeline sahip Twitter'da göçmen ve mültecilere ilişkin ne tür içeriklerin paylaşıldığı da bir o kadar önem taşımaktadır. Suriyeli mültecilerin Twitter söylemlerinde nasıl yer aldığına ilişkin çeşitli akademik araştırmalar yürütülmüş olup (Alikılıç, Gökaliçler ve Alikılıç, 2021; Bayram, 2021; Özerim ve Tolay, 2021; Taşdelen, 2020), yapılan bu araştırma öncekilerden farklı olarak Türkiye'de 2021 yılında kurulan ve Avrupa'daki radikal sağ partilerle paralel şekilde göçmen-karşıtı söylemleriyle ön plana çıkmış Zafer Partisi'nin ve parti lideri Ümit Özdağ'ın Twitter söylemlerini incelemiştir. Hem partinin hem de parti lideri Ümit Özdağ'ın resmi Twitter hesaplarında yapılan arama sonucunda yalnızca Suriyeli mültecilere ilişkin olarak atılmış 274 tweetine ulaşılmış ve bu tweetler van Dijk'in eleştirel söylem analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu araştırmada eleştirel söylem analizi tekniğinin tercih edilmiş olmasının temel sebebi partinin ve parti liderinin Twitter söylemlerinin arkasında verilmek istenen mesajları anlayabilmektir.

Zafer Partisi'nin ve parti lideri Ümit Özdağ'ın Twitter paylaşımları değerlendirildiğinde, yük teması, yargılama, karşılaştırma, sınıflandırma, metafora başvurma, sayı oyunları, ulusal övünç, karşı gerçeklik, dramatikleştirme, örneklerle açıklama, genelleştirme, olumsal kendini savunma ve popülizm gibi yöntemlerle partinin Suriyeli mültecileri ötekileştirdiği ve göçmen-karşıtı ideolojisini söylem üzerinden somutlaştırdığı gözlemlenmiştir. Dolayısıyla Zafer Partisi, Türkiye'de Suriyeli mültecilerin siyasette araçsallaştırılmalarının en belirgin örneklerinden biri olarak göze çarpmaktadır. Zafer Partisi göç meselesinin yalnızca yönetsel bir mesele olmadığını aynı zamanda siyasi partiler arasındaki yarışta da etkisinin olduğunu ortaya koyması açısından önem arz etmektedir (Akman, 2020). Zafer Partisinin Suriyeli mültecilere ilişkin Twitter söylemleri mercek altına alındığında mültecilerin söylemlerde provakatif ifadelerle sık sık ötekileştirildiği ve olumsuz özelliklerle nitelendirildiği görülmüştür. Partinin söylemlerinde Suriyeli mültecilere olan yaklaşımını üç tema altında toplamak mümkündür. Bunlardan ilki Suriyeli mültecilerin Türkiye için *ekonomik tehdit* olduğu vurgusudur. Parti, Suriyeli mültecilere yapılan devlet harcamalarını, ülkedeki işsizlik sorununu, mülteciler geldikten sonra işçi

ücretlerindeki düşüşü ve kira artışlarını iddiasını tweetlerdeki söylemlerinde ön plana çıkarmakta, mültecilerin Türkiye açısından ekonomik bir tehdit olduklarının altını çizmektedir.

Zafer Partisi'nin Twitter söylemlerinde ön plana çıkardığı diğer bir husus Suriyeli mültecilerin Türkiye'nin *kamu güvenliği ve milli güvenliği için bir tehdit* olduğu yaklaşımıdır. Özellikle parti Suriyelilerin sıklıkla suça karışarak kamu düzenini bozduğu ve halkın can ve mal güvenliğini tehdit ettiği, sınır kontrollerini aşarak yasadışı yollardan ülkeye girdiği ve gelenler arasında terör bağlantılı kişilerin olduğu iddiasıyla, Suriyeli mültecileri bir güvenlik tehdidi eksenine oturtmaktadır. Son olarak parti Twitter söylemlerinde Suriyeli mültecileri *toplumsal ve kültürel bir tehdit* olarak nitelendirmektedir. Yapılan analiz neticesinde parti, Suriyeli mültecilerin nüfuslarının giderek artmasını demografik bir tehdit olarak yorumlamakta ve kalıcı olmaları halinde Türk vatandaşların bir zaman sonra azınlık durumuna düşeceğini iddia etmektedir. Yine partinin söylemlerinde mültecilerin hızlı nüfus artışının Türk kültürünü zamanla erozyona uğratacağı ve kendi vatanlarında kalıp savaşmayı seçmeyen Suriyelilere vatandaşlık verilmemesi gerektiği partinin söylemlerinde ön plana çıkarılmakta ve Suriyeli mültecilerin toplumsal ve kültürel bir tehdit oldukları algısı güçlendirilmeye çalışılmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Zafer Partisi AK Parti'yi Suriyeli mültecilere karşı izlemiş olduğu açık kapı politikası ve Suriye'de izlemiş olduğu dış politika nedeniyle eleştirmekte ve mülteci bu bağlamda siyasette araçsallaştırmaktadır. Muhalefet partilerinin mültecileri siyasette araçsallaştırmalarındaki temel nedenlerin başında, mültecilerin Türkiye ekonomisi için bir yük olduğu ve geldikleri andan itibaren toplumsal huzursuzluğa yol açtıkları algısını kamuoyunun gözünde güçlendirerek bu durumu AK Parti'yi siyasi açıdan yıpratma ve partinin oylarını düşürme beklentisidir (Sarıbek, 2021, s. 137). Ancak Suriyeli mültecilerin söylemlerde olumsuz adlandırmalarla 'ötekileştirilmesi' ve bu tarz söylemlerin dolaşıma sokulması, kitleler tarafından doğrudan benimsenmese dahi zihinlerde yer etmesi riski taşımaktadır (Kaya, Yağlı ve Demir, 2022, s. 302). Bilhassa mülteci gruplara yönelik Twitter söylemlerin bu tarz suçlayıcı nitelik taşıyor olması, mültecilerin ev sahibi toplum tarafından mevcut ekonomik, sosyal ve siyasi sorunların müsebbibi olarak algılanmalarına ve hedef gösterilmelerine sebep olabilir (Kalav ve Fırat, 2017) ya da mültecilerin ev sahibi topluma olan sosyal uyumunu da geciktirebilir. Dolayısıyla, günümüzde bireylerin gündelik yaşamının bir parçası haline gelen sosyal medya mecralarında mülteci temsillerinin gerçeği yansıtacak yönde çerçevelenmesi ev sahibi toplumun onlara ilişkin daha sağlıklı bir yaklaşım geliştirmeleri açısından önemlidir.

Örneğin, partinin paylaşmış oldukları tweetler incelendiğinde neredeyse tweetlerde mültecilerin söylemlerine hiç yer verilmediği ve onların yaşadıkları sorunların onların dilinden kullanıcılara aktarılmadığı belirlenmiştir. Suriyeli mültecilerin söylemlerde sessizleştirilmesi onların kendilerini savunabilmelerini imkansızlaştırmakta ve siyasetin bir aracı haline getirilmelerini de kolaylaştırmaktadır. Yine partinin Twitter söylemlerinde Suriyeli mülteciler sıklıkla Türkiye ekonomisi için bir yük, Türk toplumu, kültürü ve milli güvenlik açısından bir sorun olarak sunulmaktadır. Ancak diğer yandan Suriyeli mültecilerin Türk toplumuna olumlu katkılarının da olduğu bilinmekte (Aksu Kargın, 2016; Duruel, 2017; Orhan, 2014) ve gerçek hayatta partinin yansıttığı kadar kamu düzenine ve milli güvenliğe hanel getirecek eylemlerinin olmadığı belirtilmektedir (İçişleri Bakanlığı, 2017). Dolayısıyla sosyal medyadaki mülteci temsillerinin tek taraflı olarak sunulmaması ve mültecilerin kendi söylemlerinden kendi deneyimlerini paylaşabilecekleri imkanların sağlanması, hem Türk toplumunda onlara karşı oluşabilecek önyargıları ve kalıp yargıları yıkabilir hem de siyasi partilerin göçmen-karşıtı söylemlerle kamuoyunda yaratmayı hedefledikleri endişe ve korkuları kırabilir.

Kaynakça

- Akman, K. (2022). Suriyeli Sığınmacıların Siyasal Rekabete Etkileri ve 31 Mart 2019 Mahalli İdareler Seçimleri: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 23(1), 98-116.
- Aksu Kargın, İ. (2016). *The Syrian refugees in Turkey: Their living conditions and the ways in which their presence has affected Turkish society* (Doktora Tezi, Indiana University).
- Aksu Kargın, İ. (2018a). Through the eyes of Turkish citizens: How the Syrian refugees affect Turkey and Turkish society. *Journal of History School (JOHS)*, (XXXIV), 1173-1197.
- Aksu Kargın, İ. (2018b). War Hits the Women: Marriage as Syrian Women's Coping Mechanism and its Impact on Turkish Women. *Electronic Turkish Studies*, 13(7).
- Aldemir, A. (2020). Kötülüğün sıradanlığı ve sosyal medya: Twitter'da Suriyeli mülteciler örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (66), 200-219.
- Alikılıç, Ö., Gökaliçler, E., & Alikılıç, İ. (2021). Nefret Söylemi Üzerinden Ötekileştirme: Twitter'da Mültecilere Yönelik Nefret Tipolojisi Analizi. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (36), 501-520.
- Aydemir, N. (2022). Framing Syrian refugees in Turkish politics: a qualitative analysis on party group speeches. *Territory, Politics, Governance*, 1-19.
- Bayram, P. (2021). Twitter'da Suriyeli mültecilerin temsili: Türkiye'deki politik gençlik üzerinden bir analiz. *Alanya Akademik Bakış*, 5(1), 301-323.
- Brader, T., Valentino, N. A., & Suhay, E. (2008). Halkın göç karşıtlığını ne tetikler? Kaygı, grup ipuçları ve göç tehdidi. *American Journal of Political Science*, 52(4), 959-978.
- Byrd, H. (2018). The Rise in Negative Sentiment Against Immigrants in Germany: Economic Concerns or Something More? *Claremont-UC Undergraduate Research Conference on the European Union*, 2018(4). Retrieved March 20, 2019, from <https://scholarship.claremont.edu/urceu/vol2018/iss1/4>
- Ceng, E. (2018). Algı yönetimi aracı olarak Twitter kullanımına ilişkin siyasal bir analiz. *Erişim İletişim Dergisi*, 5(4), 663-689.
- Çiçek, A., Arslan, E., & Baykal, Ö. N. (2019). 2018 Seçim Beyannamelerinde Suriyeli Göçmenler Sorununun Ele Alınışı ve Çözüm Önerileri. *Türkiye'de Toplum, Yerleşim ve Yönetim Tartışmaları*, 146-156.
- Demirtaş, B. (2020). Suriyeli Mülteciler ve Türk Siyasi Partileri: Yerel Çıkarlara Karşı Evrensel Değerler. *Kapak: Goran Jović, Ph. D., Yardımcı Doçent, Güzel Sanatlar Fakültesi, Belgrad Güzel Sanatlar Üniversitesi, "Kosova Savaşı", 2000, Belgrad, Sırbistan*, 150.
- Deniz, T. (2014). Uluslar arası göç sorunu perspektifinde Türkiye. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 181(181), 175-204.
- Duruel, M. (2017). Suriyeli sığınmacıların Türk emek piyasasına etkileri fırsatlar ve tehditler. *Uluslararası Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 207-222.
- Elçi, İ. (2022). Göçmenlere Karşı Tutumların Parti Tercihlerine Etkisi: Türkiye Örneği. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(Özel Sayı), 46-73.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of communication*, 43(4), 51-58.
- İçduygu, A. (2017). Türkiye'deki Suriyeli sığınmacılar: "Siyasallaşan" bir sürecin analizi. *Toplum ve Bilim*, 140, 27-41.
- Günay, İ. E. (2022). Van Dijk'in eleştirel söylem analizi bağlamında Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki savaşa ilişkin Le Monde ve Le Figaro'da kullanılan haber başlık ve girişlerinin analizi. *Aksaray İletişim Dergisi*, 4(1), 47-65.
- Güz, N., Yeğen, C., & Aydın, B. O. (2019). Dijital propaganda ve politik başarı: 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı seçiminin Twitter analizi. *Erişim İletişim Dergisi*, 6(2), 1461-1482.
- İçişleri Bakanlığı. (2017). Basın açıklaması. <https://www.icisleri.gov.tr/basin-aciklamasi05072017>

- Kalav, A., & Fırat, A. (2017). Amerikan Sosyal Medyasında Göçmen Karşıtlığı ve Dijital Nefret Söylemi: Twitter Üzerinde Bir İnceleme. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(Kayfor 15 Özel Sayısı), 2209-2222.
- Karakuş Yetkin, M. & Arun, M. O. (2020). *Case studies of interactive radicalization: Turkey*. 30.07.2023 tarihinde erişilmiştir: http://www.dare-h2020.org/uploads/1/2/1/7/12176018/d2.2_turkey_report_on_interactive_radicalisation.pdf
- Kaya, E. K., Yağlı, E., & Demir, Y. (2022). Twitter'da Suriyelileri 'Öteki'olarak Çerçeveleyen Bakış Açıları ve Bunları Destekleyen Savlar. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 33(2), 281-304.
- Knigge, P. (1998). Batı Avrupa'da aşırı sağlığın ekolojik bağıntıları. *European Journal of Political Research*, 34(2), 249-279.
- Kolukıncı, S. (2009). Mülteci ve sığınmacı olgusunun medyadaki görünümü: Medya politikası üzerine bir değerlendirme. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 1-20.
- Kosho, J. (2016). Media influence on public opinion attitudes toward the migration crisis. *International Journal of Scientific & Technology Research*, 5(5), 86-91.
- Kreis, R. (2017). # refugeesnotwelcome: Twitter'da mülteci karşıtı söylem. *Discourse & Communication*, 11(5), 498-514.
- Krzyżanowski, M. (2018). "We are a small country that has done enormously lot": the 'refugee crisis' and the hybrid discourse of politicizing immigration in Sweden. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 16(1-2), 97-117.
- Maio, G. R., Esses, V. M., & Bell, D. W. (1994). The Formation of Attitudes Toward New Immigrant Groups 1. *Journal of Applied Social Psychology*, 24(19), 1762-1776.
- Mayfield, A. (2008). What is Social Media?, 2008. *Publisher Full Text*.
- McCombs, M. E., & Guo, L. (2014). Agenda-Setting Influence of the Media in the Public Sphere. *The handbook of media and mass communication theory*, 249-268.
- Middleton, A. (2016). Populist radical right parties and the securitization of migration in France.
- Nelson, T. E., & Kinder, D. R. (1996). Issue frames and group-centrism in American public opinion. *The Journal of Politics*, 58(4), 1055-1078.
- Orhan, O. (2014). Suriye'ye komşu ülkelerde Suriyeli mültecilerin durumu: Bulgular, sonuçlar ve öneriler. *Ankara: Orsam*.
- Otto, A. H., & Steinhardt, M. F. (2014). Immigration and election outcomes—Evidence from city districts in Hamburg. *Regional Science and Urban Economics*, 45, 67-79.
- Özerim, M. G., & Tolay, J. (2021). Sosyal medyada mülteci karşıtı söylemlerin popülist özelliklerini tartışmak: Türkçe Twitter'da Suriye karşıtı bir hashtag. *Mülteci Çalışmaları Dergisi*, 34(1), 204-218.
- Polat, R. K. (2018). Dini dayanışma, tarihsel misyon ve ahlaki üstünlük: AKP'nin Türkiye'deki Suriyeli mültecilere ilişkin söylemlerinde dış ve iç 'ötekilerin' inşası. *Critical Discourse Studies*, 15(5), 500-516.
- Price, V., & Tewksbury, D. (1997). News values and public opinion: A theoretical account of media priming and framing. *Progress in communication sciences*, 173-212.
- Sanbek, M. Z. (2021). East Within the East: Representation of Syrian Identity in Twitter as a Form of Self-Orientalism. *Uluslararası Medya ve İletişim Araştırmaları Hakemli Dergisi*, 4(1), 117-144.
- Schlueter, E., & Davidov, E. (2013). Contextual sources of perceived group threat: Negative immigration-related news reports, immigrant group size and their interaction, Spain 1996–2007. *European Sociological Review*, 29(2), 179-191.
- Semyonov, M., Raijman, R., & Gorodzeisky, A. (2006). The rise of anti-foreigner sentiment in European societies, 1988-2000. *American sociological review*, 71(3), 426-449.
- Taşdelen, B. (2020). Twitter'da Suriyeli mültecilere karşı çevrimiçi nefret söylemi: # Suriyelileriistemiyoruz. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 562-575.
- Tuğsuz, N., & Yılmaz, A. (2015). Siyasi partilerin mülteci politikaları. *SETA Perspektif*, (106).
- Tuncel, G., & Ekici, S. (2019). Göçün siyasal etkisi: Suriyeli göçmenlerin Türkiye siyasetine etkisi. *Bürey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 48-72.
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) (2023). "Situation Syria Regional Refugee Response", <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria/location/113>

- Uzuncayır, C. (2014). Göçmen karşıtlığından islamofobiye avrupa aşırı sağı. *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*, 2(2), 131-147.
- Van Dijk, T. A. (1990). Social cognition and discourse. *Handbook of language and social psychology*, 163, 183.
- Van Dijk, T. A. (1995). Discourse, power and access. In M. Couldhard & C.R. Caldas-Couldhard (Ed.), *Texts and practices* (ss. 84-104). Routledge.
- Van Dijk, T. (2003). Söylem ve ideoloji: Çok alanlı bir yaklaşım. B. Çoban (Ed.), *Söylem ve ideoloji* (ss. 15-100). Su Yayınları.
- Van Dijk, T. A. (2018). Discourse and migration. In R. Zapata-Barrero & E. Yalaz (Ed.), *Qualitative research in European migration studies* (ss. 227-245). Springer Nature.
- We are Social & Meltwater. (2023a). *Digital 2023: Global overview report*. 30.07.2023 tarihinde erişilmiştir: <https://datareportal.com/reports/digital-2023-global-overview-report>
- Wodak, R., & Matouschek, B. (1993). We are dealing with people whose origins one can clearly tell just by looking!: Critical discourse analysis and the study of neo-racism in contemporary Austria. *Discourse & Society*, 4(2), 225-248.
- Yolcu, T. (2018). Türkiye'deki Muhalefet Partilerinin Göç Sorununa Yaklaşımlarına Yönelik İçerik Analizi. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(14), 678-695.

EXTENDED SUMMARY IN ENGLISH

The Rise of Anti-Immigrant Discourses on Twitter: The Case of Victory Party

Today, the media reaches millions of individuals simultaneously, informing societies about current developments in the world. With its agenda-setting and agenda-framing features, it wields a wide range of power, determining which issues the public will be informed of and how the information will be presented. In recent years, the increasing use of social media has impacted public perceptions and attitudes. Therefore, the content of news and social media posts on migrant and refugee groups is also significant in this context. This study analyzed the tweets of the Zafer Party, which was founded in 2021 and garnered attention in Turkish politics with its anti-immigrant discourse. It focused on party leader Ümit Özdağ's official Twitter accounts, evaluating the party's primary areas of emphasis and how it constructs Syrian refugees in its discourse.

As a result of the search on the official Twitter accounts of the party and party leader Ümit Özdağ, 274 tweets concerning Syrian refugees were discovered. These tweets were analyzed using van Dijk's critical discourse analysis method. When evaluating the Twitter posts of the Zafer Party and party leader Ümit Özdağ, the party's discourse can be categorized into three themes. The first theme portrays Syrian refugees as an economic threat to Turkey. The party highlighted state expenditures on Syrian refugees, the country's unemployment problem, the decrease in workers' wages, and rent increases following the arrival of refugees in its tweets, emphasizing the view that refugees pose an economic threat to Turkey.

Another issue addressed by the Zafer Party in its Twitter discourse is the assertion that Syrian refugees pose a threat to Turkey's public and national security. Specifically, the party positions Syrian refugees as a security threat, alleging that Syrians are frequently engaged in criminal activities, disrupting public order, and jeopardizing the safety of people and their property. They claim that Syrians enter the country illegally, bypassing border controls, and assert that there are individuals with terrorist connections among refugees. Finally, the party characterizes Syrian refugees as a social and cultural threat in its Twitter discourse.

The party interprets the increasing population of Syrian refugees as a demographic threat, claiming that Turkish citizens may become a minority if refugees are granted permanent status. The party also emphasized that the rapid population growth of refugees may gradually erode Turkish culture. They argue that Syrians who choose not to stay and fight in their homeland should not be granted citizenship, in an attempt to reinforce the perception that Syrian refugees pose a social and cultural threat. However, the ‘othering’ of Syrian refugees through negative terms in discourse and the circulation of such discourses, even if not directly adopted by the masses, hold a place in people’s minds (Kaya, Yağlı, & Demir, 2022, p. 302), and risk hindering the social integration of refugees into the host society.